

Tabletki dla opornych

Tablets for non-compliers

JERZY VETULANI

Instytut Farmakologii PAN w Krakowie

STRESZCZENIE

Nieprzebranie zaleceń lekarza odnośnie do zażywania leków, przepisanych z reguły w formie tabletek, jest częstym problemem wśród pacjentów psychiatrycznych. Zachowanie takie wynika bądź z przyczyn organicznych, zwłaszcza kłopotów z przełykaniem, bądź przyczyn psychicznych. Zjawisko to, mogące poważnie zmniejszać skuteczność terapii i w konsekwencji podnoszące znacznie koszty leczenia, można zredukować stosując inne niż tabletki formy leków. Taką technologicznie zaawansowaną doustną formą leku, zazwyczaj akceptowaną przez pacjenta, są szybko rozpadające się tabletki, które w kontakcie z niewielką ilością śliny rozpadają się i tworzą na języku trudną do usunięcia masę, substancja czynna uwalnia się w kilkadziesiąt sekund i szybko wchłania się przez błony śluzowe jamy ustnej, krtani i przełyku. Tabletki tego typu nie wymagają popijania i są prawie niemożliwe do usunięcia z ust przez chorego próbującego oszukać pielęgniarkę. W tej formie wprowadzono na rynek atypowe neuroleptyki — olanzapinę i risperidon — ten ostatni nadaje się bardzo dobrze do stosowania u pacjentów z trudnościami połykania, np. u agresywnych pacjentów z chorobą Alzheimera, u odmawiających przełykania pigułek dzieci autystycznych, u chorych z ostrą psychozą oraz u pacjentów z przewlekłą schizofrenią, usiłujących unikać pobierania leku.

SUMMARY

The noncompliance with doctors recommendations concerning taking of drugs, prescribed, as a rule, in the form of tablets, poses a serious problem, often met among psychiatric patients. The noncompliance may result from organic reasons, such as dysphagia, or from psychological causes, leading to refusal of drug taking. The noncompliance seriously reduces the efficacy of the therapy and consequently raises considerably medical expenses. A noncompliance may be limited by introduction other than tablets pharmaceutical forms. Such technologically advanced preparations, given orally and usually accepted by the patient, are rapidly disintegrating tablets, which in contact with a small volume of saliva break up and form an amorphous, almost nonremovable deposit on the tongue. From this mass active principles are released in few tens of seconds and are quickly absorbed through the mucous membranes of the oral cavity, the larynx and the esophagus. Tablets of this type act quickly, do not require sipping and are almost impossible to remove from the mouth by the patients who try to deceive the dispensing nurse. Two atypical neuroleptics available in this form are olanzapine and risperidone. The latter in such a form is suitable very well to the usage in patients with swallowing problems, in aggressive Alzheimer patients, in autistic children refusing of swallowing of pills, in acutely psychotic patients and in patients with the protracted schizophrenia, consciously trying to avoid receiving medicine.